

V L A D I M I R V I J T J U K

Vlado je rođen 21. maja 1921. g. u Banjoj Luci, kao četvrto dijete Maksima i Tatjane. Stariji od Vlade bili su Helena, Viktorija i ja, a kasnije su se još rodile Štefica, Anka i Matilda. Tako je porodica Vitjuk imala pet kćeri i dva sina.

Osnovnu školu završio je Vlado u Banjoj Luci, gdje je pohađao i prvih pet razreda gimnazije. U to vrijeme već je bio uključen u revolucionarni pokret i zbog svoje revolucionarne aktivnosti izbačen je iz šestog razreda gimnazije. Otac ga je poslao u Prijedor gdje je sa uspjehom završio šesti razred, a nakon toga vraća se ponovo u Banju Luku i upisuje u sedmi razred.

Tada još nije mogao biti član KPJ, jer je bio mlad, ali mislim da je bio član SKOJ-a. O tome u kući nije nikome ništa govorio. Dok je išao u školu u Prijedoru posjetio sam ga jedanput i tom prilikom pitao da li je organizovan. Rekao je da jeste i na tome se sve završilo.

Za vrijeme školskog raspusta uvijek je nešto radio da bi privredio za porodicu. Najčešće je radio na imanju veleposjednika Bešlagića u Banjoj Luci, ali je često odlazio i u Topolu gdje je radio na imanju Klemensa.

Bio je omiljen kako među svojim vršnjacima tako i među starijim drugovima. Imao je mnogo poznanika i prijatelja i među radnicima i među intelektualcima. Najčešće se kretao u društvu Mirka Kovačevića i Brace Potkonjaka.

Njegov boravak u Banjoj Luci i pohađanje sedmog razreda gimnazije bili su kratkog vijeka. Ponovo je bio izbačen i zabranjen mu je upis u sve gimnazije na teritoriji Kraljevine Jugoslavije.

Otac je uputio molbu ministarstvu prosvjete. Iz Beograda je stigao odgovor u kome se kaže da Vlado može nastaviti školovanje ali samo u gimnaziji u Bijeljini. Sa revolucionarnim radom nastavio je i u novoj sredini.

U Bijeljini ga je zatekao i napad fašističkih sila na Jugoslaviji 6. aprila 1941. godine. Odmah po napadu fašista obrazovan je u Bijeljini Djački bataljon u koji je stupio i Vlado. Međutim bataljon nije mogao da pruži ozbiljniji otpor napadačima, pa se uskoro nakon osnivanja prebacio iz Semberije u Mačvu, a zatim raspao.

Vlado je iz Mačve krenuo pješke u rodni kraj. Za vrijeme ovog dugog puta bio je uhapšen u Doboju, ali je veoma brzo uspio da pobjegne. Mislim da je u Banju Luku stigao dvadesetak dana nakon kapitulacije Kraljevine Jugoslavije, dakle početkom maja.

Odmah po dolasku povezuje se sa banjalučkim aktivistima i nastavlja sa svojom revolucionarnom djelatnošću. Zajedno sa Milanom Radmanom vrši propagandu među njemačkim vojnicima. Vlado je govorio dobro njemački, a Milan Radman odlično.

Zbog ilegalne djelatnosti u Banjoj Luci, koja je trajala skoro pola godine, zapretila je opasnost da Vlado bude uhapšen, i on odlučuje da krajem 1941. godine ode u partizane.

Decembra 1941. godine stupio je u Crnovršku četu IV krajiškog odreda, a januara 1942. godine postavljen je za komesara Motajičke čete, na kojoj dužnosti je ostao dok nije prešao u I krajiški proleterski bataljon.

Sredinom 1942. godine dio I krajiškog proleterskog bataljona, u kome je Vlado bio komesar čete, bio je opkoljen u reonu Lišnja kod Prnjavora od jakih četničkih snaga. Partizani su imali veći broj teških ranjenika što im je veoma otežavalo proboj. Prilikom prvog pokušaja proboja Vlado je lakše ranjen u nadkoljenicu lijeve noge. Rana nije bila opasna i on je mogao sa drugovima nastaviti proboj. Međutim, on je uzeo puškomitraljez i naredio svojim saborcima da nastave sa probijanjem obruča, ostajući sam da brani odstupnicu. Tim je na neki način omogućio uspješan proboj partizana iz četničkog obruča.

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-MG-11/138

Borio se dok je imao municije. Poslednji metak ostavio je za sebe. Bilo je to drugog juna 1942. godine.

18. marta 1975. godine
Banja Luka

(Adam Vitjuk)

Arhiv Bos. krajine B. Luka
ABK 209-M6-IV/138